

prima instanță: L. Coțaga
instanța de apel: V. Pruteanu
A. Minciuna, I. Cimpoi

dosarul nr. 2ra-3391/14

DECIZIE

24 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul- Valeriu Doagă
Judecătorii – Ala Cobăneanu, Sveatoslav Moldovan
Vera Macinskaia, Maria Ghervas

examinând recursul declarat de Buruian Aurelia, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația de Economii și Împrumut “Rezina Credit” împotriva Aureliei Buruian cu privire la restituirea împrumutului și incasarea dobânzii de întârziere și penalității, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2014

c o n s t a t ă

La data de 09 decembrie 2013, Asociația de Economii și Împrumut “Rezina Credit” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Aureliei Buruian cu privire la restituirea împrumutului și incasarea dobânzii de întârziere și penalității.

În motivarea acțiunii a menționat că, la 18 august 2011 a încheiat cu Aurelia Buruian contractul de împrumut nr. 16 în temeiul căreia i-a acordat un împrumut în sumă de 5700,00 lei cu perioada de scadență de 24 luni. Menționează că, primirea împrumutului în sumă de 5700,00 lei de către Aurelia Buruian se confirmă prin dispoziția de plată nr. 209 din 18 august 2011, semnată de ambele părți.

Susține că, potrivit datelor și calculelor efectuate, la 09 decembrie 2013, Aurelia

Buruian a acumulat o datorie în sumă de 15784,00 lei dintre care: împrumutul restant în sumă de 5700,00 lei, dobînda restantă în sumă de 2730,00 lei și penalitatea în sumă de 7354,00 lei.

Prin înștiințările nr. 48 din 25 martie 2012 și nr. 38 din 23 octombrie 2013 i-a fost propusă Aureliei Buruian soluționarea conflictului pe cale amiabilă, cu achitarea împrumutului restant, a dobînzii restante și penalității, însă pînă în prezent, aceasta nu a dat nici un răspuns la pretențiile înaintate.

Solicită incasarea din contul Aureliei Buruian în beneficiul său a împrumutului restant în sumă de 5700 lei, dobînzii restante în sumă de 2730 lei și a penalității în sumă de 7354 lei, în total suma de 15784 lei, precum și incasarea din contul Aureliei Buruian a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rezina din 09 ianuarie 2014 s-a admis acțiunea, s-a incasat din contul Aureliei Buruian în beneficiul Asociației de Economii și Împrumut “Rezina Credit” datoria acumulată conform contractului de împrumut nr. 16 din 18.08.2011 în sumă de 15784 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 474 lei, în total suma de 16258 lei.

În motivarea soluției instanța de judecată a reținut că, suma datorată de Aurelia Buruian în beneficiul Asociației de Economii și Împrumut “Rezina Credit” este justificată de probele anexate la materialele cauzei, calculele privind dobînzile și penalitățile urmează a fi calculate din momentul scadenței contractului de împrumut nominalizat și pînă la adresarea în judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2014 s-a admis apelul declarat de Aurelia Buruian, s-a modificat hotărîrea Judecătoriei Rezina din 09 ianuarie 2014 și s-a micșorat suma penalității incasată de la Aurelia Buruian în beneficiul Asociației de Economii și Împrumut “Rezina Credit” pînă la 1710 lei și cuantumul taxei de stat pînă la 306,38 lei. În rest hotărîrea Judecătoriei Rezina din 09 ianuarie 2014 s-a menținut.

În concluzia modificării hotărîrii primei instanțe a stat calcularea incorectă a penalităților, care urmau a fi determinate doar pentru o perioadă de 6 luni și nu pentru întreagă perioadă reținută de prima instanță.

La data de 15 iulie 2014 Aurelia Buruian a declarat recurs solicitînd, admiterea recursului și modificarea deciziei instanței de apel prin deducerea sumei de 6988 lei din cuantumul incasat.

În motivarea recursului a invocat că, la 07.05.2014 instanța de apel a modificat hotărîrea primei instanțe prin micșorarea cuantumului penalității însă nu a ținut cont de împrumutul sumei de 6000 lei care au fost transmiși acesteia în numerar. Referitor la contractul de împrumut nr. 16 din 18 august 2011 încheiat pe un termen de 12 luni, anexat la materialele cauzei susține că acesta nu are nici o tangență cu cauza dată, fapt recunoscut de directorul Asociației de Economii și Împrumut “Rezina Credit”, Sumila Iurie în cadrul primei ședințe de judecată la Curtea de Apel Chișinău. De asemenea menționează că, suma de 17128 de lei solicitată de intimat este una nejustificată și exagerată.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Buruian Aurelia întemeiat și care urmează a fi admis, cu modificarea deciziei instanței de apel în partea încasării dobînzii restante, iar în rest a menține decizia instanței de apel din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. e) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărîrea primei instanțe.

În conformitate cu art. 442, alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată circumstanțele relevante examinării recursului.

Conform art. 572 alin. (572) alin. (1) din Codul Civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Iar potrivit alin. (2) din același articol, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform art. 867 alin. (1) din Codul Civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Conform art. 871 alin. (1) din Codul Civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobânzi, el are dreptul să restituie împrumutul și pînă la expirarea termenului.

Conform art. 869 alin. (1) din Codul Civil, în baza contractului de împrumut, părțile pot prevedea și plata unei dobânzi, care trebuie să se afle într-o relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei. Iar potrivit alin. (2) din același articol, înțelegerea asupra dobânzii prin care se încalcă dispoziția alin.(1) este nulă.

Potrivit art. 217 alin. (1) din Codul Civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu.

La 18 august 2011 Asociația de Economii și Împrumut “Rezina Credit” a încheiat cu Aurelia Buruian contractul de împrumut nr. 16 în temeiul căruia i-a acordat ultimei un împrumut în sumă de 5700,00 lei cu perioada de scadență de 24 luni (f.d. 6). Recepționarea împrumutului în sumă de 5700,00 lei de către Aurelia Buruian se confirmă prin dispoziția de plată nr. 209 din 18 august 2011, semnată de ambele părți (f.d. 6a).

Potrivit datelor și calculelor efectuate la 09 decembrie 2013, Aurelia Buruian a acumulat o datorie în sumă de 15784,00 lei dintre care: împrumutul restant în sumă de 5700,00 lei, dobînda restantă în sumă de 2730,00 lei și penalitatea în sumă de 7354,00 lei (f.d. 84-85).

Prin înștiințările nr. 48 din 25 martie 2012 și nr. 38 din 23 octombrie 2013 i-a fost propusă Aureliei Buruian soluționarea conflictului pe cale amiabilă, cu achitarea împrumutului restant, a dobînzii restante și penalității, însă pînă în prezent, aceasta nu a dat nici un răspuns la pretențiile înaintate (f.d. 3-4).

Instanța de recurs examinînd legalitatea deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2014 în limitele recursului declarat de Aurelia Buruian și în baza referinței depuse de Asociația de Economii și Împrumut “Rezina Credit” relevă că, prin contractul de împrumut nr. 16 din 18 august 2011 încheiat de părțile contractante nominalizate a fost stabilită o dobîndă contractuală în mărime de 30% anual, iar prin cererea Aureliei Buruian din 09.01.2014 aceasta a recunoscut dobînda restantă în sumă de 2730 lei.

Conform pct. 17 a Normelor de prudență financiară a asociațiilor de economii și împrumut a cetățenilor, aprobate de Comisia Națională a Pieței Financiare prin Hotărârea nr. 17/8 din 30 aprilie 2008, rata dobânzii la împrumuturile acordate de către asociație trebuie să fie stabilită la un nivel suficient pentru a acoperi cheltuielile privind dobânzile la mijloacele financiare atrase, cheltuielile suportate și constituirea și/sau menținerea rezervei instituționale la nivelul minim stabilit la art. 33 din Legea nr.139 din 21.06.2007.

Instanța de recurs, la stabilirea rezonabilității cuantumului ratei dobânzii stabilite potrivit contractului de împrumut nr. 16 din 18 august 2011 va lua în considerare următoarele criterii relevante:

- 1) costul creditorului atragerii mijloacelor financiare.
- 2) profitul creditorului de aproximativ jumătate din costul indicat la componenta nr. 1).
- 3) cheltuielile suportate de creditor și costurile aferente menținerii rezervei instituționale, de aproximativ 4-5%.

În aceste circumstanțe, Colegiul are temei să considere la data de 18 august 2011 o dobândă de 18,00 % anuală ca fiind rezonabilă și în temeiul art. 220 alin. (3) din Codul Civil să declare ca fiind nulă înțelegerea asupra dobânzii stabilite prin contractul de împrumut nr. 16 din 18 august 2011 ca fiind nerezonabilă și nejustificată.

Colegiul relevă că, contractul nr. 16 din 18 august 2011 a fost încheiat pe un termen de 24 luni și respectiv mărimea dobânzii va constitui 36,00 % raportată la suma împrumutului de 5700,00 lei, și astfel, dobânda contractuală va constitui suma de 2052,00 lei ($5700 \times 36\%$). Prin ordinele de incasare din 14.03.12, 11.03.13, 21.08.13, 20.09.2013 (f.d. 79-82) recurenta a achitat în contul Asociației de Economii și Împrumut "Rezina Credit" suma de 1580 lei.

În această ordine de idei, Colegiul conchide că, instanța de apel corect a stabilit mărimea împrumutului, penalității și taxei de stat dispuse pentru a fi incasate din contul Aureliei Buruian în contul Asociației de Economii și Împrumut "Rezina Credit" însă eronat a calculat cuantumul dobânzii restante neluând în considerare norma imperativă prevăzută la art. 869 alin. (2) din Codul Civil, astfel în temeiul celor menționate, instanța de recurs ajunge la concluzia de admite recursul Aureliei Buruian și a modifica decizia Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2014 în partea încasării dobânzii restante prin micșorarea sumei dobânzii restante de la 2730,00 lei până la 1150 de lei.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de Buruian Aurelia.

Se modifică decizia Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația de Economii și Împrumut "Rezina Credit" împotriva Aureliei Buruian cu privire la restituirea împrumutului și incasarea

dobânzii de întârziere și penalității în partea încasării dobânzii restante după cum urmează:

Se micșorează suma dobânzii restante încasată din contul Aureliei Buruian în beneficiul Asociației de Economii și Împrumut “Rezina Credit” de la 2730 lei pînă la 1150 de lei.

În rest decizia Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2014 se menține.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Sveatoslav Moldovan

Vera Macinskaia

Maria Ghervas